

Adı : .....

Soyadı : .....

Sınıfı : ..... No : .....

A

KİTAPÇIĞI

KAHRAMANMARAŞ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

05.11.2024

ÖĞLE **ORTAK** **ÖĞLE**
OTURUMU **SINAV** **OTURUMU**
Türkçe Dersi
I. Dönem I. Ortak Sınavı

1. • Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak
- Yer çekiminin etkisiyle boşlukta, yukarıdan aşağıya inmek
  - Biriyle yaşama, çalışma, birlikte olma durumunda kalmak

“Düşmek” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu anlamlarından herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Babasının Sütlüce’de yeni bir ev alması bu tarihlere düşer.
- B) Havada uçan kuş, vurulmuş gibi birdenbire sokağa düşüyor.
- C) O asker, gittiğimiz yerde bir aralık benim bölüğüme düşmüştü.
- D) Uzun uğraşlar sonucu paylaşılan mirastan ona bu ev düştü.

2. Yazmaya başladığımda etrafımda ne olduğu fark etmez, nerede olursa yazarım. Düşünün; otobüsteyim, ayakta kalmışım, cebimdeki kaleme gidemezse elim telefonumdan ses kaydetme uygulamasını açar, o şekilde de olsa bir şeyleri not ederim. Aklıma gelenleri not etmezsem huzursuz olurum. Bir yere not edene kadar çimim içimi yer.

Bu metinde altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Bir duruma çok öfkelenmek
- B) Söz söyleyemeyecek durumda olmak
- C) İstediklerini yapamama yüzünden üzülme
- D) Sinirlenmeye hazır bulunmak

3. Deyimler genellikle mecaz anlamlıdır ama sayıları az da olsa gerçek anlamlı deyimler vardır. Bu deyimlerde sözcüğün karşıladığı anlam ile deyimden karşıladığı anlam aynıdır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir deyim kullanılmamıştır?

- A) Arkadaşının iyi gün dostu olduğunu yaşadığı olaylardan sonra öğrenmişti.
- B) Kimi kimsesi olmadığı için bazen aşmakta zorlandığı durumlar yaşıyordu.
- C) Yorulduk ama şimdi işe ara vermeyelim zaten çoğu gitti, azı kaldı.
- D) İstanbul’a geldiği zaman ayağının tozuyla annesini görmeye gitti.

4. Yağmur ormanları, büyüleyici görüntüsünün yanı sıra sağladığı sayısız fayda ile biliniyor. Günümüzde bile keşfedilmemiş yerleri bulunan bu dev yeşil bölgenin gezegenimiz için ürettiği besleyici yağmurlar, hayat için gerekli olan su döngüsünü iyileştiriyor. Bu bölgede yaşayan yerli halklara olduğu kadar binlerce kilometre uzaktaki ülkeler için bile yaşam alanı sağlıyor. Havadaki karbondioksit oranını düşürmesi ve nemi arttırmasıyla yağmur ormanları, gezegenimizin akciğerleri gibi görev yapar.

Bu parçaya göre yağmur ormanlarına “gezegenimizin akciğerleri” denmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karbondioksit oranını düşürmesi
- B) Canlılara yaşam alanı sunması
- C) Besleyici yağmurlar üretmesi
- D) Su döngüsünü sağlaması

5. Düşüncelerim ele avuca sığmaz. Haşarı çocuklar gibi bir yolunu bulup kimi zaman yıldızların ulaşılmaz parlaklığına tutunur, kimi zaman da mutlu bir günün en özel anına dalarak bambaşka harika diyarlara gider.

Bir ilkbahar sabahıydı. Güneş, pırıl pırıl altın ışıklarını yeryüzüne yolluyordu. Bu ışıkları gören kozalardan ağzı kulaklarına varan beyaz bir kelebek çıktı. Çok büyük ve tül gibi ince kanatları vardı. Bu kanatların güzelliği büyüleyiciydi.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak özelliği değildir?

- A) Deyimden yararlanılması
- B) Benzetmeye başvurulması
- C) Açıklayıcı anlatım kullanılması
- D) Öznel ifadeler içermesi

6. Gecenin geç saatlerinde, her şeyin sustuğu, havanın durulduğu anlarda bir köşeye çekilip şiir okurum. İçime dolan mısralarda onların kalbini duyurum.

Bu parçada;

- I. sıfat-fiil,
II. zarf-fiil,
III. isim-fiil

türlerinden hangilerinin örneği vardır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

7. Ansin bizi coşkun yalılar, neşeli bağlar

Körfez'de kopan kahkahalar Göksu'da çağlar

Aşağıdakilerin hangisinde bu dizelerdekiyle aynı türde bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Bir köprü kurup, zulmetin ardında, seherle
Bildim gülüp eğlenmeyi ömrümce kederle
B) Nice tüysüz yiğitler yılmadı cenk devinden
Koştı senin koynundan çıkar çıkmaz evinden
C) Bu akşam bilmediğim bir âlem içindeyim
Ya rüyada bir seyyah ya semavi Çin'deyim
D) Üstündeki son dallar ağarmış diye birden
Pas tuttu nihayet suların rengi havuzda

8. Çivi yazısı, milattan önce 3.000'li yıllarda Mezopotamya'da Sümerler tarafından geliştirilmiştir. Sümerler, çivi yazısı için malzeme olarak genellikle kil tablet kullanıyordu. Kil hamurundan yapılan tabletlerin üzerine, henüz hamur yumuşakken ucu üçgen şeklinde, kaleme benzer bir aletle işaretler kazınıyordu. Bu araç genellikle kamyaktan yapılırdı. Yazılar yazıldıktan sonra tablet kurumaya bırakılırdı. Tablet kurutulduktan sonra fırında pişirilerek daha dayanıklı hâle getirilirdi. Yapılan bu işlemlerden dolayı çok sağlam olan tabletler, bin yıllar boyunca bozulmadan bugüne kadar ulaşmıştır.

Bu parçada "çivi yazısı" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kimler tarafından kullanıldığına
B) Tarihteki ilk yazı sistemi olduğuna
C) Günümüze kadar ulaşabilme nedenine
D) Hangi malzemeler kullanılarak yazıldığına

9. Gözlerimin önünde uzanan eşsiz manzarayı seyrederken ürpertiden yavaş yavaş kurtuldum. Mevsim yaz, aylardan haziran sonlarıydı. Yamaçlar ve uçurumların dipleri, henüz hayvan izi bile görmemiş, el değmemiş çok kalın bir kar örtüsüyle kaplıydı. Mavi gök kubbe hafif bir kavisle, uçsuz bucaksız renkli bir cam fanus gibi tepemde yükseliyordu. Uçsuz bucaksız masmavi deniz, mavi gök kubbe ile kucaklaşıyordu.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklayıcı
B) Öyküleyici
C) Tartışmacı
D) Betimleyici

10. Dün gece parçaladı bir aslan kafesini

Bir âşık sonsuz ufka yol aldı kartal gibi

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu dizelerdeki söz sanatı kullanılmıştır?

- A) Nihayet ben ağlarken toprağın yüzü güldü
Sokaklardan caddeye doğru sesler döküldü
B) Aramazdık gece mehtabı yüzün parlarken
Bir uzak yıldıza benzerdi güneş sen varken
C) Biraz yeşermek için beklesin artık kışı
Çağlayansız yamaçlar, suyu dinmiş dereler
D) Önünde dün karlar giyinirken karakış
Bugün sensiz kalan yaz kara bağlar ardında

11. • Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
• Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.
• Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) bu işlevlerinden herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Yapılan araştırmalar, ağaçların mantarlar sayesinde birbirleriyle iletişim kurduklarını ortaya çıkarmıştır.
B) Hiçbir özel yeteneğim yok, sadece merak tutkusu olan bir insanım, demişti.
C) İklimin değişmesiyle sivrisinekler çoğalabilir, sıtma hastalığında artış görülebilir.
D) Bu kitapta sevgiyi, saygıyı, vefayı ve cesareti yansıtan öyküler göreceksiniz.

12. (I) Duygusal zekâ, bir insanın kendisine veya başkalarına ait duyguları anlama, sezinleme, yönetme ve yönlendirme becerisinin ölçümüdür. (II) Göreceli olarak yeni bir kavram olan duygusal zekânın tanımlanışı sürekli farklılaşmakta ve güncellenmektedir. (III) Duygusal zekâsı yüksek olan kişiler aile, sosyal ve iş hayatlarında daha kolay başarıya ulaşmakta ve sosyal ilişkilerinde daha dengeli ve sakin ilişkiler kurmaktadır. (IV) Bir kişinin analitik düşünme yeteneğine karşılık gelen IQ zekâsı yüksek olsa da duygusal zekâsının yeteri kadar gelişmemesi yine bu kişiyi sosyal ilişkilerde sorunlara ve çıkmaza sürükleyebilir.

Bu metindeki cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, duygusal zekânın ne olduğu anlatılmıştır.
B) II. cümlede, duygusal zekânın tanımının değişebildiği söylenmiştir.
C) III. cümlede, duygusal zekânın insana yararlarından bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede, duygusal zekâ ile IQ zekâsının ortak yönleri ifade edilmiştir.

13. Aşağıdaki ifadelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) Süt, yumurta, peynir gibi besinler protein yönünden zengin olduklarından kan şekerini düzenleyerek hâlsizlik, açlık gibi duyguların önlenmesinde etkili olurlar.
B) Kahvaltıda içilen çay, besinlerde bulunan yararlı maddelerin kullanımını azaltır. Bu nedenle çay açık ve limonlu olmalı, daha çok ıhlamur gibi bitki çayları tercih edilmelidir.
C) Vitaminler bakımından zengin olan meyve ve sebzeler kahvaltıda yer almalıdır. Bu yiyecekler, kahvaltıda tüketilen besinlerin vücudumuz için daha da yararlı olmasını sağlar.
D) Tüm yaş gruplarının en sevdiği öğün olan kahvaltı yapılmadığında kan şekerimiz düşer; buna bağlı olarak yorgunluk, baş ağrısı, dikkat ve algılama azlığı gibi sıkıntılar yaşanır.

14. Aylin ve Sema, sonbaharın kendini iyice hissettirdiği bu güzel günde akşama kadar lise anılarını konuştular. Hüzünlü ve güzel anılar aynı muhabbette kol kolaydı. Yıllar sonra karşılaşmanın verdiği mutlulukla zamanın nasıl geçtiğini anlayamadılar. Artık ayrılma vakti gelmişti. Ne de çabuk geçmişti yıllar. Bunları düşünerek birbirlerine veda ettiler.

Bu parçanın başına aşağıdakilerin hangisi getirilirse hikâye unsurlarının tamamı kullanılmış olur?

- A) İki arkadaş sahil kenarındaki çay bahçelerinden birine oturdu.
B) Sabahın erken saatlerinde buluşan arkadaşlar birbirlerini özlemişlerdi.
C) Uzun zamandır görüşemeyen iki arkadaş buluşma anını ipe çekiyordu.
D) İki arkadaş zihinlerindeki yüzlerce anı ile hızlıca buluşmaya gidiyordu.

15. "Mürekkep yalamış" deyiminin nasıl ortaya çıktığını daha önce duymuş muydunuz? Hemen anlatalım... Eskiden kalem yerine kullanılan diviti mürekkebe batırarak yazı yazan kişiler, mürekkep bittiğinde divitin ucunu hafifçe dillerine dokundurur, divitin ucunda az da olsa kalan mürekkebin çözünmesini sağlar ve yazmaya devam ederlermiş. Burada amaç, yapımı zahmetli olan mürekkebi son zerresine kadar kullanmakmış. Dilleri mürekkep olan bu kişileri görenler de mürekkep yalamış derlermiş.

Bu parçanın yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mürekkep kullanımını anlatmak
B) Deyimin nasıl oluştuğunu belirtmek
C) Mürekkep yalamış deyimini açıklamak
D) Kullanılan yazı yöntemlerini ifade etmek

ÖĞLE
OTURUMU

ÖĞLE
OTURUMU

16. Sürahide, ışıltılı, içilecek su

Deniz kokusu, toprak kokusu, çiçek kokusu

Yüzüme vuran ışık, kulağıma gelen ses

Bütün bu güzellikler

Bütün sevdiğim, her şey, herkes

Anlıyorum, birbirinden mukaddes

Alıp verdiğim her nefes

Bu dizelerde ağır basan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özlem
B) Umut
C) Yalnızlık
D) Yaşama sevinci

17. Müzik, eski çağlardan beri insanların duygularını anlatmak için kullandığı bir araçtır. İnsanlar müziği önceden beri çok sevmişler. Kanada'daki bir grup bilim insanının geçtiğimiz yıllarda yaptığı bir araştırma, müziği neden sevdiğimize ilişkin bilgiler ortaya koyuyor. Araştırmayı yapan bilim insanları, sevdiğimiz bir şarkıyı dinlemenin verdiği zevkin sevdiğimiz bir yemeği yediğimizdeki zevke benzediğini söylüyor. Aslında bir şarkıyı ve bir yemeği sevmemizin biyolojik nedeni "dopamin" adı verilen bir kimyasal maddedir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
B) Benzetmeye yer verilmiştir.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Tanımlama vardır.

18. Bristol Üniversitesinden Martin Genner ve ekibi, küresel ısınmadan etkilenen denizel popülasyonlar hakkında daha önce yapılmış 540 çalışmanın verileri üzerine bir araştırma yaptı. Bu çalışmada, iklim değişiminin tüm dünyada denizel yaşamın bolluğunda ciddi değişimlere neden olduğu yönünde bulgular elde edildi. Araştırmanın sonuçlarına göre, okyanuslar ısındıkça kutuplara yakın bölgelerde artan yerel sıcaklıklara uyum sağlayabilen türlerin popülasyonları arttı, Ekvator'a yakın yaşayan türlerin popülasyonları ise azaldı.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küresel ısınmanın nedenleri
B) Deniz canlılarının nasıl incelendiği
C) Küresel ısınmanın canlılara etkisi
D) İklim değişikliğinin kutuplara zararı

19. Büyük harflerin kullanımıyla ilgili bazı kurallar şunlardır:

- Kişi adlarından önce ve sonra gelen ünvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.
- Akralık bildiren kelimeler küçük harfle başlar.
- Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar.
- Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurallardan herhangi birine uyulmamasından kaynaklanan bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Fatma hanım, bütün çalışanların toplantıya hazırlıklı katılmasını istedi.
B) Erciyes Dağı hem dağ tırmanışı hem de yayla turizmi ile öne çıkar.
C) Zeynep teyzem evine her gittiğimizde bize naneli limonata yapardı.
D) Millî Eğitim Bakanlığı, bu yıl sportif etkinliklerin yoğunlaşacağını açıkladı.

20. Tüm dünyada yanlış ve gereksiz ilaç kullanımı çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Bunlar arasında hastalık ve ölüm oranlarında artış olması, ilaçların yan etki riskinin artması, kaynakların yanlış tüketilmesiyle temel ilaçlara bile ulaşılabilirliğin azalması sayılabilir. Bunun yanında, acil ve temel ilaçlara karşı gelişebilecek dirençle dayalı olarak tedavinin maliyetinin artması da önemli bir sorundur. Bu nedenlerden dolayı dünyada çeşitli çözüm yolları üretilmeye, geliştirilmeye çalışılmıştır.

Bu parçanın başına getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Toplumsal İlaç Kullanımı
B) İlaçlara Ulaşma Zorluğu
C) Hastalıklarda İlacın Etkisi
D) Bilinçsiz İlaç Kullanımı

ÖĞLE
OTURUMU

ÖĞLE
OTURUMU